

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie Premodernă și Românească
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei (ro) (en)	Istoria logicii clasice History of Classic Logic						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Vlad-Lucian Ile						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Vlad-Lucian Ile						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS
2.8 Codul disciplinei	HLR2210						

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					16
Examinări					4
3.7 Total ore studiu individual	69 conv				
3.8 Total ore pe semestru	56 fiz.				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs. Prezența la orele de curs nu este obligatorie dar este recomandată. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de curs. Prezența la seminar este recomandată.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• C.1.1 Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale logicii, pe parcursul lecturii unor texte de logică date. • C1.5 Identificarea și descrierea principiilor și metodelor documentării și cercetării în logică. • C2.1 Definirea regulilor generale (analiză, sinteză) și specifice ale metodei logice. • C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme de logică de complexitate medie. • C3.1 Recunoașterea și definirea tehnicilor și strategiilor/tipologiilor raționamentului și argumentării logice.
Competențe transversale	• CT1. Abordarea în mod realist și prin argumentare teoretică și practică a unor situații problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente. • CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Asimilarea surselor istorice ale principalelor concepte ce intră în componența logicii clasice și a dezvoltărilor logico-filosofice ulterioare. Prin studiul unor textelor fundamentale ale tradiției greco-latine, cursul dorește să surprindă cristalizarea și dezvoltarea logicii, de la primele reflecții filosofice și până la debutul modernității. Prin studiul metodelor de raportare la aceste texte, cursul urmărește asimilarea principalelor paradigme și școli de gândire ce au contribuit la dezvoltarea și înțelegerea logicii ca disciplină.
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu metodele, limitele și probleme studiului istoric al logicii • Asimilarea principalelor elemente ale logicii aristotelice • Asimilarea principalelor elemente ale logicii megarice și stoice • Asimilarea principalelor elemente ale logicii scolastice • Asimilarea criticii umaniste asupra logicii scolastice • Asimilarea principalelor elemente ale logicii de la Port-Royal • Înțelegerea utilității și aplicabilității teoriilor referitoare la logică și limbaj în diferitele perioade ale istoriei

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în Istoria logicii. Probleme, metode și metodologii de interpretare. Definiții și clasificări ale logicii. Prezentarea cursului.	expunere, argumentare, dezbatere,	

	problematizare	
2. Grecii și începuturile logicii. Presocraticii, sofistii și Platon. Raporturi logice în doctrinele fizicaliste. Începuturile logicii? Semantica, definiția și diviziunea la Platon.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
3. Logica Aristotelică (I). Corpusul aristotelic și statutul logicii în diviziunea științelor. Doctrina categoriilor și semantica aristotelică.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
4. Logica Aristotelică (II). Silogistica aristotelică.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
5. Logica Aristotelică (III). Teoria aristotelică a argumentării. Dialectica și practicile argumentative.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
6. Logica megarică și logica stoică.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
7. Logica în tradiția antichității latine târzii: Porfir, Augustin și Martianus Capella; Boethius și proiectul de recuperare a logicii aristotelice.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
8. Logica medievală (I). Logică, teologie și filosofie a limbajului în perioada carolingiană.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
9. Logica medievală (II). Școlile de logică din secolul al XII-lea.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
10. Logica medievală (III). Logica terministă a secolului al XIII-lea: Petrus Hispanus, Guillelmus de Shireswode și Lambertus de Lagny.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
11. Logica medievală (IV). Logica terministă a secolului al XIV-lea: Iohannes Buridanus și Guillelmus de Ockham.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
12. Logica medievală (V). Teoria consecințelor, paradoxuri și insolubilia, teoria medievală a <i>obligationes</i> .	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
13. Logica umanistă și critica logicii medievale.	expunere, argumentare, dezbateri, problematizare	
14. Logica de la Port-Royal.	expunere, argumentare,	

	dezbateri, problematizare	
Bibliografie 1. Anton Dumitriu, <i>Istoria logicii</i>, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura didactică și pedagogică, București, 1975. 2. William Kneale, Martha Kneale, <i>Dezvoltarea logicii</i>, vol. 1, trad. Cornel Popa, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1974. 3. Alex Malpass, Marianna Antonutti Marfori (eds.), <i>The History of Philosophical and Formal Logic. From Aristotle to Tarski</i>, Bloomsbury, London, 2017, p. 1-100. 4. Dov. M. Gabbay, John Woods, <i>Handbook of the History of Logic. Volume 1: Greek, Indian and Arabic Logic</i>, Elsevier 2004. 5. Dov. M. Gabbay, John Woods, <i>Handbook of the History of Logic. Volume 2: Mediaeval and Renaissance Logic</i>, Elsevier 2008. 6. Eugeniu Coșeriu, <i>Istoria filozofiei limbajului</i>, Humanitas, București, 2011. 7. Cassin Barbara (coord.), <i>Vocabularul european al filosofilor: dicționarul intraductibilelor</i>, Traducere și adăugiri la ediția în limba română coordonate de Anca Vasiliu și Alexander Baumgarten, Polirom, Iași, 2020.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Conceptul de formă și formalizare în filosofie și istoria logicii. Studiu de text Sven Ove Hansson, <i>Formalization in Philosophy</i>	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
2. Selecție de texte: Platon, <i>Republica</i> ; <i>Sofistul</i> ; <i>Phaidros</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
3. Studiu de text: Aristotel, <i>Categorii</i> ; <i>Despre interpretare</i> .	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
4. Studiu de text: Aristotel, <i>Analitica primă</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
5. Studiu de text: Aristotel, <i>Topica</i> ; <i>Respingerile sofistice</i> ; <i>Analitica secundă</i> (fragmente);	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
6. Studiu de text: Diogenes Laertios, <i>Despre viețile și doctrinele filosofilor</i> ; Sextus Empiricus, <i>Opere filosofice I</i> ; Hans von Arnim (ed.), <i>Fragmentele stoicilor vechi</i> (fragmente)	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
7. Studiu de text: Porfir, <i>Isagoga</i> ; Augustin, <i>De dialectica</i> ; Martianus Capella, <i>Nunta Filologiei cu Mercur</i> ; Boethius, <i>De hypotheticis syllogismis</i> (fragmente)	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
8. Studiu de text: Alcuin, <i>De dialectica</i> (fragmente)	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
9. Studiu de text: Abelard, <i>Dialectica</i> (fragmente)	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
10. Studiu de text: Petrus Hispanus, <i>Summulae logicae</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	

11. Studiu de text: Iohannes Buridanus, <i>Summulae de dialectica</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
12. Studiu de text: Iohannes Buridanus, <i>Tractatus de consequentiis</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
13. Studiu de text: Juan Luis Vives, <i>Adversus pseudodialecticos</i> ; Petrus Ramus, <i>Scholae dialecticae</i> ; (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	
14. Studiu de text: Antoine Arnauld, Pierre Nicole, <i>La logique ou l'art de penser</i> (fragmente).	Analiză de text, dezbateri, interpretare	

Bibliografie

1. Sven Ove Hansson, "Formalization in Philosophy" in *The Bulletin of Symbolic Logic*, Vol. 6, No. 2 (2000).
2. Platon, *Opere*, vol. I-VII, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976-1993.
3. Aristotel, *Organon*, vol. I-II, Iri, 1997-1998.
4. Diogenes Laertius, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Polirom, 1997.
5. Sextus Empiricus, *Opere filosofice I*, Editura Academiei, 1965.
6. Porfir, *Isagoga*, Univers Enciclopedic, 2000.
7. Augustin, *De dialectica*, Humanitas, 1991.
8. Boethius, *De hypotheticis syllogismis*, PL 64, ed. Jacques Paul Migne, 1981, p. 831-875 (traducere proprie).
9. Alcuin, *De dialectica* (traducere proprie).
10. Abelard, *Dialectica* (traducere proprie).
11. Petrus Hispanus, *Summulae logicales* (traducere proprie)/ Brian P. Copenhaver, Calvin G. Normore & Terence Parsons (eds., transl.), *Peter of Spain: Summaries of logic*, text, translation, introduction and notes Brian P. Copenhaver. with Calvin Normore and Terence Parsons, Oxford University Press, Oxford 2014
12. Iohannes Buridanus, *Summulae de dialectica* (traducere proprie)/John Buridan, *Summulae de dialectica*, an annotated translation, with a philosophical introduction by Gyula Klima, New Haven, Yale University Press, 2001.
13. Juan Luis Vives, *Adversus pseudodialecticos* (traducere proprie)/Juan Luis Vives, *Adversus pseudodialecticos* in Rita Guerlac (transl.), *Juan Luis Vives Against the Pseudodialecticians: A Humanist Attack on Medieval Logic*, Springer, Netherlands, 1979.
14. Petrus Ramus, *Scholae dialecticae* (traducere proprie)
15. Antoine Arnauld, Pierre Nicole, *La logique ou l'art de penser* (traducere proprie)/Antoine Arnauld, Pierre Nicole, *Logic or the Art of Thinking*, Cambridge University Press, 1996.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este compatibilă ca metodologie și conținut cu alte cursuri similare ce sunt predate la universități importante din Europa și SUA.

Studentii vor putea să cunoască sursele anumitor concepte și metode de analiză ce stau la baza logicii clasice, filosofiei analitice și a diverselor teorii contemporane ale limbajului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea conceptelor de bază	Examen scris în sesiune	25%

	Cunoașterea principalelor texte, autori și interpretări	Examen scris în sesiune	25%
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de analiză a unui text specific	Prezentări orale	25%
	Capacitatea de aplicare a conceptelor însușite	Grad de implicare în activitatea de seminar	25%
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea principalelor etape ale dezvoltării logicii • Cunoașterea și înțelegerea minimală a conceptelor centrale dezvoltate în perioada studiată			

Data completării

15.09.2024

Semnătura titularului de curs

Ile Vlad-Lucian

Semnătura titularului de seminar

Ile Vlad-Lucian

Data avizării în departament

15.09.2024

Semnătura directorului de departament

Prof. Dr. Baumgarten Alexander